

Antiquae Lectionis Tomus ...

In Qvo Plvra Qvam XX. Antiqua monumenta, nunquam edita

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1602

V. De beneficiis Principum seu Comitum Iudicumque donariis S.
Emmerammo collatis; & de triumpho mirabili quem Arnolfus Imperator
euidentiſſimo eiusdem testis adiutorio obtinuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64160](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64160)

V.

Quanto honore & qua reuerentia, quo affectu Principes beatum Emmerammum coluerint, inter cætera sibi ab his collata prædia seu preciosa donaria testantur. ad Orientem prouinciæ huius LVNÆLACVS optimo pisce viuus, vnde regius cibus: ad Occidentem vero vinifer cespes SPALTI CVS, è quo regius potus. Attestatur quoque territorium RATISBONENSE & prædium regale, quod à fastigio montis meridiani, inter vias publicas vsq; ad muros ipsius monasterij à CAROLO Magno traditum est beato Emmerammo & monachis eius sub imperiali testamento Hic inter cætera, quæ regio more ac imperiali potentia constituit & ordinauit, ducem TASSILONEM regno priuans, cum filio DIOTONE monachum esse compulit; nec non Sedem Ratisbonensis Episcopi à Ducibus prioribus extra urbem translata, ad Martyris videlicet S. Emmerammi Basilicam, infra urbis eiusdem muros constituta, beati Petri Apostoli sub SIMPERTO Episcopo restituit Ecclesiæ. Locum autem Martyris in patrocinium sui honestauit munificencia regali, subdens eum illi, qui ibi inthronizatus fuerat sede Pontificali. Duces verò, qui ante hunc Principem, sub regibus FRANCORVM, BAROARIÆ regebant ducatum, quæ bona beato Emmerammo contulerint, pitacia eorum & testamenta penes nos satis indicant inuenta. Huius autem filius, piæ memoriæ, Imperator HLYDOVICVS, & qui illi fuerant successores in regno, Comites quoq; ac optimates, nec non Iudiciariæ dignitatis, complures, quantis quibusuè rebus, prædictum ditauerint locum, testatur pars non solum maior, sed etiam melior Episcopatus REGINÆ ciuitatis. Ex his autem omnibus, qui Christi martyrem reuerenter colebant, seu cum reuerentia diligebant, eo quod

*Carolus. M.**Tasilo. Dioto.**Simpertus Episcopus.**Hludonicus Imperator.*

Arnolfus Carolomanni F.

præ cæteris eiusdem cultui deditus esset, excipiendum mihi puto, persuaui memorix ARNOLFVM Carolomanni filium, primo BAIORIÆ Ducem, dein FRANCIAE Regem, nouissime autem ob beati Petri defensionem, post victorias mirificas, Romæ, factum Imperatorem; sub quò etiam veluti fundamentum quoddam Martyris almi miraculis scribendis ponere volo; quia hinc exordium sumens, vtpote ex noto, & circa eundem DEI Martyrem maxime deuotus, pulchram ad cæteros Principes his annotandos processionem facere poterò. Is namque sperans DEVM sibi fore propitium, elegit beatum Emmerammum, vitæ suæ ac regno patronum, adcoque illi adhæsit, vt in vicinitate Monasterij regio cultui aptum construeret grande palatium. Cum ergò huius patrociniū duris in negociis & in præliis multis haberet expertum, manifestius hoc sibi adesse sensit, quando MARAHENSI bello interfuit. Ibi enim primo congressu (vt legisse me memini) crepitantibus hastis, qui erant Tyrannicæ partis, viderunt acies Imperatoris, ab ignotis & pulcherrimis defensari viris, qui vti dignis reuelatum est, erant Sancti, quorum patrociniis illò profecturus intentè se commendauit. Horum quippe visu perterritis hostium cuneis, lentescibat pugna in parte aduersa. Quod agrè ferens vnus militum tyranni Clypeum arripuit, & primarium signum legionibus prætulit; superbè has compellans & exhortans, quo sui exemplo animos resumerent ad pugnam. Cumque præpeti cursu in ipsum penè Principem irrueret, obuium habuit senem canitiæ venerabilem, sed habitu terribilem, qui ei protestatus Emmerammum sibi resistere, vmboni manum inseruit, ac tamdiu frustra renitentem vexauit, quousque hi, qui eius instinctu facti sunt

Et sunt audaces, fierent omnes inde fugaces. Hæc non
 ficta, sed esse veraciter facta & dicta, is qui vidit & per-
 tulit, postea humiliatus confitetur & prodit. Hinc Prin-
 ceptus gloriosus victoria tali oppido lætus, Ratisbonam
 reuertitur, vbi consonis omnium in ea Ecclesiarum cam-
 panis suscipitur, simulque triumphus cum miraculo præ-
 dicatur & extollitur. Tunc sapienti vsus consilio, & il-
 lud macæ ruminans: In die bonorum non immemor
 sis malorum. & quia displicuerunt nouem minime glo- *Ecccl. iij*
 rificantes eum, cuius est benedictum æternaliter no-
 men, per cuncta NORICÆ monasteria misit gratifi-
 ca munera. Speciali autem suo patrono Emmerammo
 pro gratiarum actione contulit totum palatij ornatum:
 In quo erat ciborium quadratum, cuius auro tectum
 tabulatum, fastigium sero gemmarum redimitum.
 Corpus verò ad geminæ specimen dilectionis, similitu-
 dinem habens superioris & inferioris, sustentatur au-
 reis octo columnellis, quæ & ipse tot virtutum seu bea-
 titudinum instar exponunt. Erant etiam in eo Euan-
 geliorum libri plenarij auro & gemmis tecti, scripti,
 picti, ac omnimodis ornati: E quibus vnus est cubi-
 talis; opere, precio, pondere, siquidem talis, vt ei
 non facile inueniri possit æqualis. Cuius in dextra par-
 te dispositio gemmarum centenarium etiam complet
 numerum, quarum quædam adeo quantitate præemi-
 nent, vt quatuor ex his calices aperiant sedecim, in fi-
 guram Sanctæ CRVCIS, per singulos quaternis, or-
 dine medio, dispertitis. Intimus autem ordo con-
 tractor, calices habet triginta duos, singulatim gem-
 mis minoribus opertos, quibus venustè respondet
 extimo amplioribus per castella dispositis, nec non
 marga-

margaritis per pro pugnacula insertis, deliciofissime com-
pto. Hæc autem cum largifluæ Principis deuotioni tanto
patrono minime sufficerent, pro dono addidit argenteam
craticulam præ dicto ciborio subponendam. Adiecit & pal-
lia coloratu paria & varia, inter quæ vnum vnus texturæ,
longitudinem habuit cubitorum triginta. Verum his quid
diutius immorandum? Demum quippe apud sanctum
Emmerammū sibi iussit præparari mausoleum, quo mor-
tem obiturus, eum benignius in Ecclesiis haberet patro-
cinantem, quem in terris vtcunq; viuens & valens sui suo-
rumq; optauit, imò fecit fore potentem. Huius tui mini-
steriarchis animæ & nihilominus adhuc tibi famulantium
cateruæ potenti prece apud omnipotentem succurre bea-
te Emmeramme.

VI.

Sub præfato itaq; principe TYTO sancti Emmerammi
monachus Ratisbonensi præsulabatur Ecclesiæ, qui à septi-
mo anno imperij illius, vsq; ad duodecimum regni HEN-
RICI SAXONIS, hac in vita permansit. Huius ergo anteces-
sor CHYNRADVS Rex, exigentibus publicæ rei vtilitatibus
ad REGINAM ciuitatem deuenit: In qua rebus, quarum gra-
tia venerat profligatis, ex antiqua regum consuetudine
commonitus, accessit ad Ecclesiam B. Emmerammi, quasi
licentiam accepturus FRANCIAM remeandi. Vbi Princi-
pium sepulchra visitanti ARNOLPHI scilicet Imperatoris
nec non LVDOVICI, qui puer immatura morte è medio
excessit, à Capellanis male suggestum est, vt regio iure ac
potestate suorum, vtpote qui fuerit, antecessorum sibi ven-
dicaret præscriptum magni precij librum. Quem cum præ-
nominatus Episcopus dare iussus, sed hoc facere Martyris
timore nullatenus esset ausus, minis tandem ad id ventum
est, vt librum eundem coram Principe inuitus in altari
expo-

Heinricus Sa-
xo.
Conradus
Rex.